

Valmistelija

Tekninen johtaja Janne Karhu, 040 544 3219
Ympäristöasiantuntija Tiina Mäcklin, 040 195 6869

Winda Energy Oy on toimittanut Pudasjärven kaupungille kaavoitusaloitteen Kupinavaaran tuulivoimaosayleiskaavan laatimiseksi 24.1.2024. Yhtiö on toimittanut kaavoitusaloitteen täydennysliitteen 15.8.2024 koskien hankealueen laajuutta ja turbiinien suunniteltua määrää, sekä toisen täydennysliitteen 14.1.2025 koskien hankealueen laajuutta ja toteutusmuotoa.

Hanketoimijan virallinen nimi on Winda Energy Oy. Winda Energy Oy on vuonna 2011 perustettu suomalainen tuuli- ja aurinkovoimatoimija, joka kehittää, rakennuttaa ja operoi tuuli- ja aurinkovoimapuistoja. Vuoteen 2020 asti yritys toimi nimellä Winda Power Oy. Hanketoimintaa pyöritetään hankeyhtiöiden kautta. Tässä hankkeessa hankeyhtiönä on Tuulipuisto Oy Kupinavaara, ja sen kotipaikka on Ranua. Winda Energy Oy:n enemmistöosakkeenomistajana on tšekkiläinen pääomasijoittaja Green Horizon Renewables ja vähemmistöosakkeenomistaja on joukko suomalaisia yksityissijoittajia. Green Horizon Renewables omistaa noin 70 % Winda Energy OY:stä.

Winda Energy Oy on aloittanut selvitystyön Kupinavaaran alueen soveltuvuudesta tuulivoimatuotantoalueeksi. Hankealue sijaitsee pääasiassa Ranuan kunnan puolella, missä hanke on edennyt kaavoitusvaiheeseen.

Hankealueen on yhteensä noin 12 600 ha, josta Pudasjärven kaupungin puolelle sijoittuu noin 5475 ha. Pudasjärven puolelle suunnitellaan alustavasti 9-27 turbiinia. Hankealuetta ei ole osoitettu Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaava ehdotuksessa, mikä osaltaan vaikuttaa hanke-alueen kokoon, sijoittumiseen ja voimaloiden määrään.

Kupinavaaran hankealue sijaitsee Pudasjärven pohjois osassa pääosin sivuten Ranuan kunnan rajaa, Sarajärven ja Nuorungan ympäristössä. Hankealue sivuaa Pudasjärven tuulivoimaselvityksessä tunnistettua kahta aluetta. Latvasuo (luokka 3) ja Tukkimaa (luokka 2). Kupinavaaran hanke sijoittuu myös Ranuan puolelle. Ranuan kunta on hyväksynyt Kupinavaara itäisen ja Kupinavaara läntisen kaavoitusaloitteet kesäkuussa 2024. Kupinavaaran tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely on käynnissä

Pudasjärven tuulivoimaohjelman toimintamallin mukaisesti kaikista kaavoitusaloitteista toteutetaan erillinen tuulivoimahankeselvitys. Hankeselvitysraportti on työkalu, jolla kaupunki arvioi vireillä tai suunnitteilla olevia tuulivoimahankkeita sekä niiden yhteisvaikutuksia kaavoitusaloitteen käsittelyvaiheessa. Sopimus hankeselvityksen laatimisesta on tehty hanketoimijan kanssa 23.10.2024. Hankeselvitysraportti on valmistunut 14.4.2025. Selvityksen on toteuttanut Sweco Finland Oy.

Hankeselvityksessä tarkastellaan hankkeen sijoittumista ja ominaisuuksia

suhteessa Pudasjärven kaupungin tuulivoimaohjelman kriteeristön ehtoihin. Selvityksessä tarkastellaan hanketoimijan referenssejä, maankäytön suunnittelutilannetta, hankealueen sijaintia, alueen asutusta ja yhdyskuntarakennetta, luonnonympäristöä, maisemaa ja kulttuuriympäristöä, elinkeinoja, sähkönsiirtoa, maaperän ominaisuuksia, maanomistusta ja sopimustilannetta, sidosryhmien osallistamista ja ennakkolausuntoja sekä yhteenvetona hanketta puoltavia ja rajoittavia tekijöitä.

Hankeselvityksen yhteydessä ennakkolausunnot on saatu Metsähallitukselta, Pudasjärven luonnonsuojeluyhdistys Ry:ltä ja Tuhansuon Metsästysseura Ry:ltä.

Kupinavaaran kaavoitusaloite sekä Pudasjärven kaupungin hankearvio on esitetty asialistan liitteenä.

Tuulivoimahankeselvitys ennakkolausuntoineen on esitetty oheismateriaalina kaupunginhallituksen jäsenille.

Hallintojohtajan esitys Kaupunginhallitus kuulee hanke-esittelyn ja toteaa kaavoitusaloitteen sekä tuulivoimahankeselvityksen tietoonsa saatetuksi.

Kokouskäsittely

Tomi Timonen, Vesa Rieki ja Olga Oinas-Panuma ilmoittivat esteellisyytensä (intressijäävi) ja poistuivat asian käsittelyn ajaksi. Riekin tilalla osallistui varajäsen Kauko Seppänen. 1.varapuheenjohtaja Anni-Inkeri Törmänen toimi kokouksen puheenjohtajana tämän pykälän ajan.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Asiaa esitteli Hannele Konsen Winda Energy Oy:stä. Lisäksi esittelyyn osallistuivat kaupungilta ympäristöasiantuntija Tiina Mäcklin ja tekninen johtaja Janne Karhu.

Jakelu

Tekninen johtaja
Ympäristöasiantuntija

KH 13.05.2025 § 163
4086/10.03.01.00/2025

Valmistelija

Tekninen johtaja Janne Karhu, 040 544 3219
Ympäristöasiantuntija Tiina Mäcklin, 040 195 6869

Winda Energy Oy esittää Pudasjärven Kupinavaaran tuulivoimahankkeen osalta seuraavaa:

- Pudasjärven kaupunki hyväksyy kaavoitusaloitteen Kupinavaaran alueelle 14.1.2025 toimitetun aluerajauksen mukaisesti. Osayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain § 77a mukaisesti siten, että tuulivoimaloiden rakennusluvat voidaan myöntää suoraan yleiskaavan perusteella
- Pudasjärven kaupunki ja Winda Energy Oy:n hankkeelle perustama projektiyhtiö Tuulipuisto Oy Kupinavaara laativat kaavoitussopimuksen, jossa tarkennetaan kaavatyön sisältöä ja kustannusten jakautumista. Kaavoitussopimuksessa Pudasjärven kaupunki hyväksyy hankekehittäjän esittämän kaavoituskonsultin. Alueelle tehdään lisäksi lakisääteinen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA).

Pudasjärven kaupungin tuottaman hankeselvityksen perusteella alue on osittain potentiaalinen tuulivoima-alue. Alue on osittain Pudasjärven tuulivoimaselvityksen luokan 2.alueella, osittain 3.luokan alueella ja osittain luokittamattomalla aluella. Luokan 3 alueita ei lähtökohtaisesti suositella tuulivoimatuotannolle.

Kupinavaaran hankealue on pääosin sijoittuneena Ranuan kunnan puolelle, kiinni Pudasjärven kaupungin rajaan. Ranuan puolelle sijoittuvan hankkeen kaavoitusaloite on hyväksytty Ranualla kesäkuussa 2024. Hanketoimijan tavoitteena on selvittää tuulivoimatuotannon mahdollisuus samanaikaisesti niin Pudasjärven kuin Ranuan puolella.

Kaavoitusaloitteessa esitetty alue on pinta-alallisesti laaja. Esitetyllä aluella tarkastellaan yhden tai useamman hankekokonaisuuden toteuttamista Pudasjärven puolelle, sille parhaiten soveltuvalla sijainnilla, huomioiden samanaikaisesti Ranuan kunnan puoleinen hankekehitys. Aluetta ei ole esitetty Pohjois-Pohjanmaan energia ja ilmastovaihe- ja maakuntakaava ehdotuksessa, millä on vaikutus alueen maksimikokoon ja voimalamäärään Pohjois-Pohjanmaan puolella.

Alueen ympäristössä on haja-asutusta, keskittyen enimmäksä määrin Sarajärven ympäristöön, Rytinkiin ja Kelankylään Ranualla, sekä Tuhansuontien varrelle.

Tuulivoimaloiden sijoittumista Pudasjärven puolella, huomioiden Ranuan Kupinavaaran sijoittuminen, tulee tarkastella kriittisesti YVA ja kaavoitusvaiheessa asutuksen saartamisvaikutuksen estämiseksi.

Hankealueella sijaitsee sekä yksityisiä, että valtion maita. Hanketoimijalla ei vielä ole Metsähallituksen varaussopimusta tuulivoimahankkeen kaavoitusta varten.

Hankearvion perusteella, voi laajalla tarkastelualueella olla edellytyksiä löytää soveltuva täsmällisempi sijoitus tuulivoimaloiden alueeksi Pudasjärven puolella. Ranuan puolen Kupinavaaran hankealue sijaitsee kiinni Pudasjärven rajassa, jolloin nämä edellytykset on perusteltua selvittää samalla myös Pudasjärvellä, huomioiden Pudasjärven tuulivoimaohjelman kriteeristö sekä maakuntakaavan ohjausvaikutus.

Hankearvio on esitetty pöytäkirjan liitteenä.

Hallintojohtajan esitys

Kaupunginhallitus päättää:

1. Ryhtyä laatimaan Kupinavaaran osayleiskaavaa. Alustava kaava-alue ilmenee liitteenä olevan kaavoitusaloitteen kartasta. Yleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 77a §:n mukaisena suoraan tuulivoimalan rakennuslupa-oikeuttavana oikeusvaikutteisena yleiskaavana.

Hankearvio on pöytäkirjan liitteenä.;

2. Ennen kaavoituksen aloittamista laaditaan Winda Energy Oy:n kanssa kaavoituksen käynnistämissopimus, jonka kaupunginhallitus valtuuttaa hallintojohtajan hyväksymään viranhaltijapäätöksellä.

Kokouskäsittely

Tomi Timonen ja Vesa Rieki ilmoittivat esteellisyytensä ja poistuivat asian käsittelyn ajaksi. Riekin tilalla osallistui varajäsen Kauko Seppänen. Puheenjohtajana toimi 1. vpj. Anni-Inkeri Törmänen.

Sirkka Pankinaho teki seuraavan vastaesityksen: Esitän, että Kupinavaaran tuulivoima-alueen kaavoitushanke hylätään. Perustelut: 1. Aluetta ei ole osoitettu Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavaehdotuksessa potentiaaliseksi tuulivoima-alueeksi. 2. Hankealueelle tai sen läheisyyteen sijoittuu myös pohjavesialueita, erityisen tärkeitä luonnon monimuotoisuusalueita, FINIBA-alueita sekä petolintujen reviirialueita. 3. Suunnitellulla tuulivoima-

alueella sijaitsee Pudasjärven Livon paliskunnan kevät- ja kesälaidunalueita, joilla on erittäin suuri merkitys elinkeinon harjoittamismahdollisuuksiin. 4. Hankkeessa on myös huomioitava tulevan tuulivoimaa koskevan lakimuutoksen vaikutukset tuulivoimaloiden etäisyysvaatimuksiin asutuksista.

Heikki Erkkilä kannatti Pankinahon esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu vastaesitys, jolloin on äänestettävä. Äänestyksessä jaa tarkoittaa pohjaehdotusta ja ei Pankinahon esitystä. Sähköisessä äänestyksessä annettiin 7 jaa-ääntä ja 2 ei-ääntä. Äänestysraportti on liitteenä 4.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti:

1. Ryhtyä laatimaan Kupinavaaran osayleiskaavaa. Alustava kaava-alue ilmenee liitteenä 5 olevan kaavoitusaloitteen kartasta. Yleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 77a §:n mukaisena suoraan tuulivoimalan rakennuslupaan oikeuttavana oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Hankearvio on pöytäkirjan liitteenä 6.;
2. Ennen kaavoituksen aloittamista laaditaan Winda Energy Oy:n kanssa kaavoituksen käynnistämissopimus, jonka kaupunginhallitus valtuuttaa hallintojohtajan hyväksymään viranhaltijapäätöksellä.

Sirkka Pankinaho ja Heikki Erkkilä jättivät päätökseen eriävän mielipiteen.

Asiaa esitteli tekninen johtaja Janne Karhu.

Jakelu

Winda Energy Oy
Tekninen johtaja
Ympäristöasiantuntija